VII. évfolyam. Arad, 1892. November 19. Szombat. 265-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		*Vidéken postai szétküldés:*	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:
Hat h. petit sor egyszer . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél [illegible] sora . . . . 15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az ellenzék keservel.

Budapest, november 18.

(—i—) Egyik sir, a másik nevet. A közönség ujong, fáklyás-zenét Wekerlének, az ellenzéki sajtó jajgat, kétségbe van esve. Most látni a hamisitatlan közvéleményt, most látni, hogy mily nagy a különbseg az ellenzéki közönség és ellenzéki pártvezérség közt; hogy mily érdekek választják őket egymástól.

Az ellenzéki közönség nem akar lenni se miniszter, se államtitkár, s igy hát a nagy embernek, a demokratának, a polgárminiszterelnöknek velünk örül, mig ellenben az ellenzéki pártvezérség érzületének és gondolatának nyilvánitója, a sajtó agyonra van ijedve: hogy ime ismét kormányváltozás és az ellenzék megint hoppon maradna?

Nem értik a tisztelt urak, hogy lehet megint kormányváltozás a nélkül, hogy ők még csak szóba is jönnének. Hogy lehet, hogy annyi hang eröltette meg magát, s annyi tinta hiába ömlött a papirosra? Hiszen ők dicsekvének, hogy övék a kormányt buktatás érdeme, s ime, megint nincs belöle haszon. A kisebbség erőfeszitései, erőszakoskodásai, terrorizálása, amint látszik nem képes megdönteni a parlamenti alkotmány gránit kolosszusát és ők azért sirnak, hogy Mariusként nem sirhatnak az alkotmány romjai felett.

Mily különböző felfogásokat sugall az érdek, mily különböző szinekbe öltözteti a helyzetet, mily szinvakság az, mely most az egész ellenzéki sajtót meglepte. Nem képesek fölfogni és belátni, hogy parlamenti alkotmányunknak a többség szilárdsága mily nagy védelmére van az által, hogy a kisebbség alkotmányellenes törekvését diadalra jutni nem engedi. Ha már a kisebbség az ő vehemens támadásaival és kiméletlen személyeskedéseivel annyira tud hatni az egyénekre, hogy azok készebbek a hatalomtól megválni, mint ily durvaságot, kiméletlenséget elszenvedni, a többségnek ez által megnyilt sora ismét összezárul, és nem enged rést a kisebség alkotmányellenes sztrategiájának, a durvaságra, kiméletlenségre, személyeskedésre épitett reményének.

Es a kisebbség el van keseredve! Panaszkodik, hogy ez nem járja. Ez nem egyéb, mint a kisebbségnek való kizárása. Mintha a szélsőbal, az által, hogy nem fogadta el az alkotmányt, nem magát zárta volna ki az alkotmányból. Es a nemzeti párt, mely a szélsőbal szatelleseül szegődött s azzal egy követ fu, nem magát tette volna kormányképtelenné?

Sőt az is nagy hiba, annak is meg kell változni, hogy a kisebbség személyeskedése azt az egyént, aki neki nem tetszik, azzal a sztrategiával, hogy egészen rá veti magát, elüldözhesse a kormányról. De az meg már nevetséges elkeseredés, hogy az 1867-iki alkotmány is menjen, ha egyes emberek mennek, mintha ez az alkotmány egyes emberek egyéniségéhez lenne kötve és egy-egy kormányváltozás azzal járna, hogy a szélsőbal elve teljesüljön.

Ettől még nagyon távol vagyunk! A szabadelvüpárt hazafisága, azt hiszszük, még sokáig ellentálló képességgel fog birni és még sokáig ellenáll a szélsőbal azon fineszének, hogy Apponyit, mint faltörő kost tolván maga előtt, utána ő következzék. Es ha az 1867-iki kiegyezéshez ő Felsége is ragaszkodik s a megbizhatlan szélsőbal titkos intencióinak a birodalom sorsát átengedni nem akarja, hát ehez neki éppen ugy joga van, mint a szélsőbalnak ahoz, hogy meg akarja dönteni a kiegyezést.

A szabadelvüpárt hosszu kormányzása innen datálódik, Magyarország állami viszonya és politikai helyzete más államokéival nem téveszthető össze, sem a szélsőbal pártállása más, normális pártok állásával. Itt nem csak rendszerváltozásról, de birodalom és országbomlásról is lehet szó, hát nagyon természetes, hogy ezzel az áramlattal szemben a szabadelvüpárt feladata, más államok többségének feladatával szintén nem azonos.

Belföld.

A Wekerle-kabinet.

Wekerle miniszter, kit ő felsége a király — mint táviratban hoztuk — másfél órán át tartott magankihallgatásou fogadott, a Hofburgból már mint formaszerüen kinevezett magyar miniszterelnök távozott. Az összes többi miniszteri tárczáknak a már ismert szakminiszterekkel való betöltésére vonatkozó javaslat, miután a legfelsőbb jóváhagyás már megtörtént, irásban fog előterjesztetni.

A Szapáry grófot felmentő, Wekerle Sándort miniszterelnökké kinevező és egyuttal a pénzügyminiszterium vezetésével megbizó, valamint az összes többi szakminisztereket kinevező királyi kéziratok — az utóbbiak már Wekerle miniszterelnök ellenjegyzésével — a hivatalos lap szombati számában fognak megjelenni. Egyuttal Szapáry Gyula grófhoz intézett rendkivül kitüntető tartalmu legfelsőbb kézirat is közzé fog tétetni.

Szombaton délelőtt mindenekelőtt az uj miniszterelnök, majd Tisza Lajos gróf és Hieronymi Károly miniszterek teszik le az esküt. A többi miniszter, kik müködésüket nem szakitották félbe, habár mostanában csak ideiglenesen vezetik is az illető miniszteriumok ügyeit, nem tesz ujból esküt. Esküttétel után a miniszterium összes tagjainak bemutatása következik ő felségénél.

A parlamentben — mint a P. H. értesül — hétfőn fog először megjelenni az uj kabinet. Ezen alkalommal a miniszterelnök programmszerü kimeritő nyilatkozatot fog tenni, mely természetesen csak a korona beleegyezésével tehető.

Lemondó főispán.

A pozsonyi és trencsényi főispán, Zichy József gr. az uj miniszterium hivatalba lépése után -- mint értesülünk — beadja lemondását.

Az uj miniszterek.

Arad, november 18.

Nemcsak Washingtonban, hanem Budapesten is egyidejüleg eseménydus diadalt ünnepel a demokratikus eszme; Amerikában a nép megválasztotta Cleveland-et, Budapesten Wekerle Sándor dr neveztetett ki Magyarország miniszterelnökének. Évszázadok óta, az arisztokracziára és a megyei nemességre volt bizva az állam kormányzása és igazgatása; az ország történelmében először fordult elő most, hogy legkegyelmesebb urunk és királyunk polgári származásu egyént bizott meg a miniszterium megalakitásával. Már jó ideje ismerjük a termetes athleta férfiut, a ki saját erejéből, protekczió nélkül „von pique auf" a pénzügyminiszteriumban már negyvenegy éves korában miniszter lett, mint ilyen helyreállitotta az egyensulyt az államháztartásban sok évi ziláltság után és kitünő ékesszólásának egyszerü logikája által mindig győztesen visszaverte az ellenzéknek minden támadását. A nők a szép Wekerlének hivják őt, a többséghez tartozó képviselők benne látják vezérüket, az ellenzék személyes ellenségeskedést nem tanusit vele szemben, a ki tényeinek fia, a demokratikus elvet oly méltón képviseli.

Hieronymi Károly a belügyminiszteriumot veszi át Wekerle alatt; ő sem tartozik a földbirtokos vármegyei nemességhez. Ő mint megyei mérnök kezdte pályáját; mint elismert szakember lépett államszolgálatba, külföldön a vasuti adminisztrácziót és politikát tanulmányozta, államtitkár lett, midőn kilépett az államszolgálatból, az osztrák-magyar államvasuttársaság magyar hálózatának igazgatójává választatott s az maradt annak államositásáig. Hogy mily szépszerü Hieronymi a parlamentben, azt legvilágosabban bizonyitja azon körülmény, hogy midőn néhány hét előtt betöltetett a legfőbb számszéki elnöki állás, mely fizetésre és tekintélyre nézve egyenrangu a miniszteri állással, az országgyülés őt nevezte meg első helyen az ő Felségének legmagasabb kinevezés végett javaslatba hozott három jelölt között. Már elfoglalta volt nyugodalmas, magas hivatalát, mely nincs parlamenti harczoknak s miniszterválságoknak kitéve, midőn az uj miniszterelnök felajánlotta neki a belügyminiszteri állást és a párt, a kormány és az ország érdekében kérte őt, hozza meg a nagy áldozatot és cserélje fel biztos, kényelmes magas állását egy bizonytalan, a pártharczok változandóságainak alávetett állással. Tetterejének érzetében, a tu

datban, hogy mint belügyminiszter jobb szolgálatokat tehet a hazának, elfogadta a nemes idealista a változásteljes tárczát és anyagiasnak kikiáltott korunkban ritka példáját adta az önzetlen patriotismusnak, a mit a nemzet mindenesetre méltányolni fog.

A kabinet többi tagjai maradnak az előbbiek, de ezeknél is észrevehető a demokratikus szinezet, sem L u k á c s Béla, sem S z i l á g y i Dezső nem emelkedett fel a birtokos megyei nemesség soraiból, bölcsőiknél a legmerészebb képzelet sem álmodott miniszteri tárczákról, ők is azok, a mit az angol self made mennek nevez, kik magas állásukat nem születésüknek, nem protekczionak köszönik, hanem csakis tehetségüknek és érdemeiknek.

Ellenben T i s z a Lajos gróf az uj miniszter a latere, egy régi nemes családhoz tartozik, mely sokszorosan össze van kötve a magas arisztokracziával. Első fellépése óta a szabadelvü Deák-párthoz tartozott; mint a közmunkatanács elnöke tervezte s megkezdte a főváros szabályozását, egyideig közlekedési miniszter volt, utóbb beutazta Kelet-Indiát, azután a Tisza nagy áradása után elfoglalta a kormánybiztosságot Szeged rekonstrukciója végett, a mit teljes sikerrel végre is hajtatott. Mint az országgyülési szabadelvü többség tagjára, reá bizatott a király személye körüli miniszteri tárcza, oly bizalmi állás, mely nehéz időkben a legnagyobb fontosságu lehet, ama befolyások ellensulyozása végett, melyek ideiglenesen megzavarhatnák a boldog egyetértést a nemzet és a korona közt. E miniszterium feladata nagy és rendkivüli tapintatot kiván, de gróf Tisza Lajos azon ember, a ki méltón megfogja azt oldani.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 769.5 mm., délután 2 órakor 768.1 mm. *Hőmérsék* reggel 7 órakor C° — 4.0, délután 2 órakor C° + 1.7. *Szél iránya és ereje:* reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor K. 3. *Felhözet:* reggel derult, délután többnyire derült. *Csapadék* az utóbbi 24 órában: 0 miliméter.

A világ elpusztulása.

— Ahogy azt egy barát látja. —

Mielött F a l b a nem sikerült jóslásokra adta a fejét, már igen sokan voltak az elmult századokban olyan emberek, a kik jóslatokkal foglalkoztak. Ezek leginkább a tiszteletre méltó barátok köreiből kerültek ki s általában furfangosabbak voltak Falbnál, mert jóslataik akkora szólt, a mikor ők már régen bevégezték földi pályafutásukat, a miből önként következik, hogy a mig egyrészről kortársaik előtt tekintélyt szereztek maguknak a merész jóslattal, addig a fölsülés kellemetlenségei alól kimásztak.

Hogy milyenek ezek a jóslatok — a melyek legtöbb esetben a világ elpusztulására vonatkoztak — annak jó példája az, a melyről itt említés lesz téve, a mely ezelőtt száz évvel szülődött és a mely szerint a világfelfordulásnak most van az ötödik napja.

Aretnió, Leonárdó annak idején ugyanis azt irta meg, hogy az általános pusztulás 1892. november 13-án kezdődik meg és tizenöt napig tart. Az érdemes barát szerint 13-án a tengernek dagadni kellett volna és huzódni a partok felé, a mely müveletnek az idejét egy napban szabta meg, mivel 14-én a már alaposan megdagadt tengernek egy rettenetes fröcscsöt kellett volna adnia a száraz földnek. A tengerdagadás és fröcscs után 15-dikére a folyóvizek halainak elpusztutulása volt előirva, valószinüleg azért, hogy már az amugy is elpusztulandó emberek a halpaprikás élvezetétől megfosztassanak. A következő napon, 16-án, az összes tengeri állatoknak kellett volna beadni a kulcsot, kétségtelenül ama ok miatt, hogy a tengervize zavarossá vált, meg hogy ne sokáig éljék tul a folyóvizi halakat.

Noha a barát a földet immár elöntette s a halakat alaposan elpusztitotta, az embereknek csodálatos módon megkegyelmez, mert mára, 17-re csak, az összes madarak elhullását jósolja, 18-dikra — a házak összedőlését helyezte kilátásba, de az embereknek ugy ez nap, mint 19-én is békét hagy, miután ekkor még a sziklák düledeznek. Huszadikán a mulatság már bolondabbnak és ijesztőbbnek igérkezik, mert a programmon az általános földrengés van. Ez azonban ugy látszik, hogy nem veszedelmes, mert a barát szerint a hegyek nem ekkor, hanem 21-én dőlnek össze, a mi meglehetős kinyujtása a müsornak és luxust képez.

Az emberiségre is rájár azonban a rud, mert 22-én egytől-egyig — megnémulnak, hihetőleg az ámulattól. Hogy azonban a szemeiknek egy kis mulatság jusson, hát 23-dikára a hold lepottyanását jelzi, a mi nem közönséges látvány. Miután azonban ez rövid ideig tart, ráadásul még kinyilnak az összes sirok s azokból a halottak kilépvén, tüntető körmenetet tartanak. Ha ez is megtörtént, akkor a még mindig élő, de már megnémult emberek kialuszszák magukat, hogy 24-én a csillagesöt lássák, mivel a csillagok mind a földre hullanak.

Ezzel azonban a mulatságuk véget ér, mert 25-én ugy az urak, mint az urhölgyek meghalnak, abban a tudatban, hogy a világ legcsodálatosabb látványát, már mint a világfölfordulást, programmszerüen végig élvezték. Miután ezután már sok nem lehet hátra, hát 26-án az ég leesik és a föld elég. Ez azonban csak egy napig tart, mert 27-én az angyalok kellő diszben kivonulnak, az ébresztőt eltrombitálják és kezdetét veszi az utolsó itélet.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 19. —

Száraz.
Éjjel fagy.
Később borulás.
Hőemelkedés.

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

előfizetési árai:

Helyben házhozhordva:		Vidéken szetküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed evre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY" kiadóhivatalának küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság".

HIREK.

November 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Erzsébet. — Protestáns naptár: Erzsébet. — Görög-keleti naptár (november 7.): Hverón. — A nap kél 7 óra 14 perczkor, nyugszik 4 óra 18 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

November 27. Az aradi kaszinó-egylet közgyülése délelőtt 10 órakor.

— **A hivatalos lapból.** Ő császári és apostoli királyi Felsége, f. évi november hó 11-én kelt legf. elhatározásával: S e y w a l d József dr. bécsi Szent István főszékesegyházi kanonoknak, A s c h e n b r i e r Antal dr. theologiai tanárnak a budapesti egyetemen, G i v o j e Antal dr theológiai tanárnak a zárai érseki központi papnöveldében, F e h é r Gyula dr. Esztergom városi plébánosnak, H e i l n b e r g Péter kiérdemült székesegyházi hitszónoknak és schönbrunni várkáplánnak, végül W i e s i n g e r Márton várkáplánnak és hetzendorfi plébánosnak, — az udvari kápláni czimet dijmentesen legk. adományozni méltóztatott.

— **A királyasszony névenapja.** Ma van szent Erzsébet napja, melyen felséges királyasszonyunk, a magyar nemzet földön járó örangyalának népnapját is üljük. Ünnepe ez a magyar nemzetnek, mely egy szivvel-lélekkel mond ma imát a jó királyasszonyért. A minoriták aradi templomában délelőtt 10 órakor J á n o s s y Demjén dr. rendfőnök fényes segédlettel ünnepi misét mond, melyen a hatóságok, testületek és egyletek is jelen lesznek.

— **Közegészségügyi bizottsági ülés.** Arad szab. kir. város közegészségügyi bizottsága ma délután 5 órakor a városháza emeleti kistermében ülést tart.

— **Aradmegye költségvetése.** Arad vármegye 1893. évi költségvetési előirányzata tegnap érkezett le a belügyministeriumtól. A kisérő leirat szerint a költségvetés s azzal együtt a közkórház kibövitésére megszavazott 40,000 frtos alapnak p ó t a d ó u t j á n v a l ó f e d e z é s e j ó v á h a g y a t o t t,

TÁRCZA.

— November 19. —

Az átkozott kenyér.

— Irta: **Guy de Maupassant.** —

I.

Taille bácsinak három leánya volt. A legidősbiket, Annát, soha sem emlegette a család, Róza tizenyolczadik esztendejében járt, a tizenöt éves Klára pedig még csak tacskószámba ment. Taille bácsi özvegy ember volt s Lebrument gomb-gyárában dolgozott mint főmasiniszta. Mindenki szerette ezt a derék, becsületes józan, példás életü munkást. Havreban lakott, az Angouléme-utczában.

Mikor Anna elkövette a ballépést, az öreg iszonyu haragra lobbant; meg akarta ölni a csábitót, egy tejfelesszáju ficzkót, a ki a város legnagyobb divatárukereskedésében segéd volt. De később sugdosni kezdték a szomszédok, hogy a leány rendbe szedte magát, söt már pénzt is rakosgat a takarékba, mert pártját fogta egy éltes ur, Dubois kereskedelmi törvényszéki biró: és az apa megnyugodott.

Söt később törődni is kezdett a leánynyal: kérdezősködött Anna régi barátnőitől, hogy milyen a háza tájéka; s egy kis elégedett mosolygás vonult az ajkára, mikor hallotta, hogy pompás lakása van, teli képekkel, drága porczellánokkal, szőnyegekkel, aranyos órákkal. Ime neki munkás-ember létére harminczesztendeig kellett dolgoznia, mig összebirt kuporgatni nyomorult öt-hatezer frankot! Nem is olyan ostoba az a leány.

Egy nap beállitott Taille bácsihoz Touchard, a kádár fia és megkérte Rózát, a középső leányt. Az öregnek nagyot dobbant a szive. Touchardék igen gazdag népek voltak; már az bizonyos, hogy szerencséje van a leányaival.

Elhatározták, hogy hetedhét országra szóló lakodalmat fognak csapni. És pedig Saide-Adresseben, a Jusa néni fogadójában. Hát ez ugyan jó drága lesz, de elvégre is nem mindennap megy az ember leánya férjhez.

Egy délben az öreg ép asztalhoz ült két leányával, mikor egyszerre nyilik az ajtó és Anna toppan be. Gyönyörü ruha volt rajta; az ujja csupa gyürü, a kalapja csupa toll. Igazán csókolni való volt. Se szó, se beszéd, az apja nyakába ugrott, aztán sirva ölelte meg két hugát, majd leült és a szemét törülgetve, kérte, hogy juttassanak neki is egy tányér levest. Most már Taille bácsi is elérzékenyedett és egyre csak azt hajtotta: „Jól van lelkem, jól van." Ekkor aztán megoldódott az Anna nyelve és elmondta, hogy nai járatban van. — Hát nem akarja, hogy a Róza lakadalma Saint-Andresseben legyen, nem bizony. Hanem nála, legalább ugy nem kerül az apának semmibe. Már mindent elrendezett, mindenről gondoskodott, mert magára vállalta az egész dolgot.

Az öreg most is csak azt dörmögte: „Jól van, lelkem, jól van." De egy kétsége mégis támadt. Vajjon beleegyeznek-e majd Touchardék? Róza, a menyasszony, meglepetten kérdezte: „Már miért ne egyeznénk bele? Bizzák csak rám, majd elintézem, beszélek Fülöppel."

Csakugyan még az este szólt jövendőbelijének; és Fülöp azt mondta, hogy ő szivesen fogadja a meghivást. Szülei is fölöttébb örvendettek az ingyen jó ebédnek. És azt mondták: „Bizonyosan nagyszerü lakzi lesz az, mert Dubois valóságos pénzeszsák."

Aztán engedelmet kértek, hogy majd magukkal vihessék Florence kisasszonyt, az elsőemeleti szakácsnét is. Anna mindenre ráállott.

A menyegző a hónap utolsó keddjére volt kitüzve.

II.

Minden elvégződvén a városházán és a templomban, a lakodalmas nép Anna házába ment. Tailleék magukkal hozták egy élemedett nagybátyjukat, Sauvetanint, a ki bölcselkedő,

ellenben a tisztviselők és alkalmazottak fizetésének felemelése megtagadtatott. Ezen elhatározás indoka gyanánt a miniszter a hason felterjesztésre tavaly kibocsájtott rendeletére s a közigazgatás államositásának közelségére utal.

— **A trónörökös a szomszédban.** Ferencz Ferdinand főherczeg, az prezumtiv trónörökös tudvalevőleg deczember hó 7-én indul a földet körüljáró nagy utjára. Ezt megelőzőleg, a mint nekünk irják, a főherczeg el fog látogatni Szegedre és Csongrádmegyébe nagy kisérettel, de természetesen inkognitóba. A prezumtiv trónörökös ideutazásának története a következő: Pallavicini Sándor őrgróf abban a kiváló szerencsében fog részesülni, hogy csongrádmegyei uradalmaiban november hó 30-án tartandó nagy körvadászatán részt veend Ferencz Ferdinánd főherczeg is. Erre az alkalomra van tervbe véve az is, hogy a sándorfalvi, pusztaszeri, mindszenti nyulgazdag területeken tartandó vadászatokhoz, Szegeden át veszi utját a főherczeg s megnézi a királyi szóra palota sorossá emelkedett alföldi metropolist. Pallavicini őrgróf uradalmaiba tegnap érkezett meg az örömhir s a tiszti személyzet hamarosan meg is tette a szükséges előintézkedéseket.

— **Adófizetők figyelmébe.** Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv-cz. 39 §-a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 4-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi dij, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi dij és ut-adó tartozásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb dij- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig deczember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi dij hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni. Aradon 1892. évi november hó 15-én. A városi tanácz.

— **Kinek kell ösztöndij?** Csáky Albin közokt. miniszter értesitette Varjassy Árpád királyi tanfelügyelőt, hogy a tanitóképezdei növendékek számára alapitott 100 frtos Besán-féle ösztöndij több helye megüresedett. Pályázhatnak a felekezeti tanitóképezdék növendékei is.

— **A kolera Uj-Panáton.** A központi baktreologiai intézet tegnap küldte meg sürgönyileg válaszát az Uj-Panáton legutóbb előfordult kolerahalálozásra vonatkozólag. E jelentés szerint a kolerában elhalt Schilló János gyomorrészeiben a kommabaczillus konstatálva lett, s igy minden kétséget kizárólag meg van állapitva, hogy halálát az ázsiai kolera okozta. A hivatalos kimutatás az Uj-Panáti koleráról a következő: A járvány tartama alatt megbetegedett 6 férfi, 5 nő, összesen 11 egyén. Ebből meggyógyult 1 férfi és 2 nő, összesen tehát 3; meghalt 4 férfi és 2 nő, összesen tehát 6; gyógykezelés alatt maradt 1 férfi és egy nő, vagyis 2 egyén. E szomoru kimutatás eléggé megmagyarázza a hatóság szigoru intézkedéseit, melyeket nem lehet eléggé méltányolnunk, de amely egyszersmind felmutatja a betegedések és halálozások óriási arányát. A fővárosi lapok kimutatásai szerint Budapesten ezideig körülbelül 400 ember halt meg kolerában, mi tekintve a lakosság sokaságát, még az egy pro millét sem érte el. Uj-Panáton pedig, egy alig 1500 lelket számláló községben hat halálozás történt, mi viszonyitva a fővároshoz, négyszerte nagyobb arányt mutat fel. A hatóság épen ez okból tesz meg minden lehetőt a járvány meggátlására. Egyben jelenthetjük, hogy a kolera Temesmegye több községében is, minők Saágh, Jassenova, Szakállháza, fellépett. Uj-Panáton ujabb megbetegedés nem történt.

— **Kolerás rendeletek.** A főkapitányi hivatal közzéteszi hivatalosan azokat az általunk annak idején már közölt rendeleteket, melyek a Szerbiába való utazáskor elrendelt vesztegzárra és ócska tárgyaknak a postai szállitásból való kizárására vonatkoznak.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** A honvédelmi miniszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett a sorozási előmunkálatok tárgyában. A jövő évi sorozás márczius 1-én kezdődik s azon ama hadkötelesek tartoznak megjelenni, a kik 1870., 1871., vagy 1872-ben születtek. E hadköteleseknek november végeig kell jelentkezni a katonai ügyosztályban, vagy az illető hatóságnál az összeirási lajstromba való fölvétel végett.

— **Szerencsétlenség a gyakorlótéren.** Nagyváradról irják: A város melletti (bonekuti) gyakorlótéren szerencsétlenség történt. A honvedeket és közös hadseregbelieket gyakorolták, midőn a honvédek vak lövéseik közül négy éles töltés dördült el, melyek közül kettő talált. Az egyik golyó Szabó honvédhadnagy karját furta át, mig a másik az átellenben gyakorló közöshadseregbeli század két legényét sebesitette meg sulyosan, a golyó mindegyikének czombját furta át. A szerencsétlenség oka az, hogy a honvédek előtte való napon czéllövészetet tartottak s négy éles töltést a puskában felejtettek; az illető tiszt pedig elmulasztotta a fegyverek megvizsgálását, mielőtt a gyakorlótérre kivezette századát. Szabó hadnagy sebe nem sulyos, a két közlegényt azonban a kórházban ápolják.

— **Nagy birtok-eladás.** Az osztrák-magyar államvasuttársulat aninai, stajerlaki, resiczai és oraviczai uradalmainak eladására nézve a tárgyalások folyamatban vannak. Lukács Béla miniszter is ezen vétel miatt járt lenn a minapában. A társulat a nevezett uradalmakért kerek negyven milliót kér.

— **Falopás Kurticson.** Almási Dénes, kurticsi lakostól Dászkál Stefán és társai nagy mennyiségü fát tolvajoltak el. Tekintettel a hideg időjárásra, s ama körülményre, hogy tüzifát nem szerezhettek be, nyolcz nagy élőfát vágtak ki, ami nem utolsó gondolat. A hatóság ingyen szállással látja el őket.

— **Pályázatok.** Az a.-maróthi tvszéknél, a verebélyi és uj-bányai jbiróságoknál dijnoki áll. 2 hét alatt. A beregszászi tvszéknél aljegyzői áll. 2 hét alatt. A teregovai jbiróságnál végrehajtói áll. 2 hét alatt. A karánsebesi tvszéknél aljegyzői áll. 4 hét alatt. Postamesteri áll. tiszti szerződés mellett Alsó-Sztregován (Nográdvármegye) 3 hét alatt. Több ideiglenes minőségü posta és távirdaszolgai áll. a bpesti posta és távirdaigazgatóság kerületében 6 hét alatt. A n.-váradi dohányáruda raktárnál ellenőri áll. 14 nap alatt. A dárdai adóhivatalnál VI. oszt. adótiszti áll. 14 nap alatt.

Hymen.

Hajdu István, szintársulatunk titkára, ki a közönség rokonszenvét rövid ittléte alatt megnyerte, jövő hó 5-én esküszik örök hüséget Kiss Berta kisasszonynak, szintársulatunk tagjának a minoriták templomában.

Gyászrovat.

— **Zórics János lovag** nyug. cs. és kir. tábornok, ki Aradon széles körben ismert s itt márczius óta betegen feküdt, tegnap reggel életének 64-ik évében elhunyt.

Zórics János 1828-ban született Titelen. Katonai tanulmányait a fennállott csajkás-kerületi hadapród iskolában kezdette meg s a bécs-ujhelyi akadémián fejezte be. 1846-ban a 31. számu erdélyi magyar gyalogezredhez hadnagygyá neveztetett ki. Aradra 1871. évben került, mint a 64-ik ezred kapitánya s az ez évben szolgált önkénytesek között igen jó emlékeket hagyott maga után. 1874. évben őrnagygyá lépett elő háziezredünkben; Aradról 1878-ban Boszniába ment, 1889-ben pedig tábornokká neveztetett ki s várparancsnoka volt Gyulafehérvárnak. Zórics János tábornok a dévai nagy hadgyakorlatok után megbetegedett s 1891-ik év novemberében nyugdijaztatott. Jellemző az idegen származásu tábornok hazafiságára nézve, hogy csa-

---

czeremóniás, kimért uri ember volt és örökséggel kecsegtette a családot, meg Lomandoisnét, az öreg nénit.

Sauvetaninnak juttatták a tisztességet, hogy Annát karján vezesse. Azért intézték igy, mert ők voltak a társaság legfontosabb és legelőbbkelő tagjai.

Mikor a kapuhoz értek, Anna elhagyta lovagját és előre sietett: „Megmutatom, merre kell menni.“

Aztán szaladva sietett fölfelé, mig a vendégsereg lassabban követte.

A leány, mihelyt kinyitotta az ajtót, félrevonult, hogy helyet adjon a lakodalmas népnek, mely álmélkodva, minduntalan hátra tekintgetve nézte ezt a rejtelmes pompát.

A szalonban teritettek, mert az ebédlő szük lett volna. Egy szomszéd vendéglős gondoskodott mindenről, s a borosüvegek csillogaz ablakon behulló verőfényben.

A hölgyek a hálószobába mentek, hogy lerakják a kendőket és kalapokat, az öreg Touchard pedig a küszöbön állva az alacsony, széles ágy felé kacsintott, s a férfiaknak joakarattal, tréfásan integetett. Taille bácsi igen méltóságosan viselte magát és benső büszkeséggel nézte gyermeke pompás bútorait. Mindig kezében tartotta a kalapját, templomban járó sekrestyés óvatosságával ment végig a szobákon, s mindent fölbecsült magában.

Anna pedig lótott-futott, parancsokat osztogatott, siettette az ebédet.

Végre megjelent az üres ebédlő küszöbén és igy kiáltott: „Jöjjenek csak ide egy kicsit!“ A tizenkét vendég oda sietett és tizenkét maderiás poharat vett észre egy kis asztalon.

Róza és férje egymást átkarolva már csókolódzott egy sarokban. Sauvetanin nem vette le a szemét Annáról; alkalmasint az a tüz, az a várakozás izgatta, mely benne van a csuf és vén emberekben is, ha könnyüvérü nők közelébe jutnak.

Majd asztalhoz ültek és kezdődött az ebéd. Az örömszülők s a fiatalok szemközt foglaltak helyet. Tonchardné jobbkézt, a menyasszony balra. Annának mindenkire volt gondja; vigyázott, hogy a poharak mindig csordultig, a tányérok mindig tele legyenek. A lakás fénye és a szolgálat disze valami tisztelettel teljes zavarral és félénkséggel zsibbasztotta meg a társaságot. Jól ettek, ittak, és nem dévajkodtak, mint lakadalomkor szokás. Szertelenül előkelő volt a levegő: ez tett feszessé mindenkit. Touchardné, az örömanya, ki szeretett nevetni, föl akarta viditani a vendégséget; s mikor a csemegéhez értek, igy szólt: „Ugyan énekelj nekünk valamit. Fülöp!“ Fiáról az egész utcza hirdette, hogy a legszebbhangu fiatal ember egész Havreban.

A vőlegény azonnal fölkelt, mosolygott és sógornője felé fordulva, valami komoly dalon törte a fejét, a mi illik az alkalomhoz és ehhez a diszes ebédhez.

Anna boldogan dőlt hátra székében, hogy hallgassa az éneket. Minden arcz figyelt, minden ajk mosolygott.

Fülöp elmondta a dal czimét: Az átkozott kenyér, aztán kerekded mozdulattal fölemelte a jobb karját, a mitől nyakába csuszott a frakk gallérja és rákezdte:

Aldott kenyér a barna föld gyümölcse;
Derék munkás küzd értte emberül,
Hogy kis családjával békén elköltse
Az enyhadó, nyájas tüzhely körül.
De van egy más kenyér is; ingyen étek,
(Ezért nem dolgozik kérges tenyér)
Pokolban termett és az ára vétek,
(Ez átkozott, ez átkozott kenyér!)

Az egész vendégség lelkesen tapsolt. Az öreg Touchard azt mondta: „Ez már beszéd!“ A meghivott szakácsné egy darab kenyérhéjat forgatott kezében és elérzékenyülve nézegette, „Helyes!“ mormodta Sauvetanin. Lamondoisné pedig már a szemét törülgette asztalkendőjével.

ládja körében a társalgási nyelv kizárólag a magyar volt. A derék magyar tábornok elhunytát neje és három gyermeke gyászolja. Temetése ma délután 3 órakor megy végbe teljes katonai pompával a nagykörut 1. számu halottas házból. Nyugodjék békében!

Egyletek, Társulatok.

— **A „Maros" aradi evezős egylet** f. hó 19-én (szombaton) délután 5 órakor, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósági helyiségében, rendkivüli közgyülést tart, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghivom: Vásárhelyi Béla, elnök.

— **Az aradi filharmoniai egyesület** folyó hó 19-én szombaton 8 órakor zenekari próbát tart, melyre a müködő tagokat ez uton hivja meg az elnökség. A próba a polgári fiuiskola disztermében tartatik meg.

— **Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár** felügyelő bizottsága ma délután 4 órakor az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában lévő helyiségében ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghivja az elnökség.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az ujszentannai ipartestület kebelében szervezett „betegsegélyző pénztár" alapszabályait a kereskedelmi minister jóváhagyta.

Szinház.

A szinház müsora:

November 19. (Szombat) Csiky Gergely halálának évfordulóján, diszelőadásul: Jóslat.

November 20. (Vasárnap) Délután Suhancz, operette; este Tót leány, népszinmü.

Csiky-ünnep a szinházban.

Kegyeletesen üli meg ma az aradi szintársulat nagynevü szinmüiróink, Csiky Gergely halálának első évfordulóját. Emlékére diszelőadást rendez, mely foglalkoztatni fogja a társulat összes személyzetét.

Szinre kerül Csiky Gergelynek Aradon rég nem látott s már-már ujdonság számba menő vigjátéka, a „Jóslat", mely első volt a koszorus iró azon maradandó becsü darabjai közül, melyeket az akadémia a Telekypályadijjal koszoruzott.

Az előadást megelőző ünnepélyességek müsorozata a következő:

1. **Ünnepi nyitány.** Előadja Hulka Ede karmester vezetése alatt a háziezred zenekara.
2. **Csiky emlékezete.** Költemény irta: Pekry Károly, szavallja Somló Sándor.
3. **Néma képletek.** Csiky szinmüveinek alakjaival.
4. **Apothezis.** Csiky Gergely szobrának megkoszoruzása.

Az érdekes szinházi est bizonyára vonzani fog s hiszszük, hogy Arad szinházlátogató közönsége együtt fog ünnepelni a szintársulattal.

— **A furcsa háborut**, ezt az eleven meséjü és szép zenéjü operettet ujitotta fel tegnap a társulat, a miért csak dicséretet érdemel a müvezetőség, mert hasonló élvezetes operetteket, jó előadásban, mindenkor szivesen fogad a közönség. A tegnapi előadás pedig jó volt. Somlóné aranyos kedélyyel játszott mindvégig, Elza különben is legkitünőbb szerepei közé tartozik. Pompás dalait sokszor megtapsolták és ujráztatták. Nyilasi Matyi is elemében volt s bolondos tulipánkereskedőjével, melyet számos izben megkaczagtunk és megdicsértünk már, most sem tévesztett hatást. Gergely (a Markéze) kitünően volt disponálva, elevenen játszott s szokás szerint, kitünően énekelt. A hires keringővel frenetikus tapsra késztette a közönséget. Posfay Ella (Violetta grófnő) nagyban hozzájárult erőteljes, csinos hangjával az est sikeréhez, melyben még Kozma, Czirok Róza, Rózsa és Szepesi osztoznak. A szinház elég szépen megtelt.

— **Uj vigjátékok.** Az aradi szinház igazgatósága két uj vigjátékot fogadott el előadásra „Leányvcsel" és „Bolondok estélye" czimek alatt. Mindkét egy-egy felvonásos darab bemutatója a jövő heten lesz. A vigjátékok szerzője Rosenberg (Radó) Károly dr, aradi ügyvéd.

— **A kolozsvári szintársulat Nagyváradon.** Ditrói Mór, a kolozsvári szinház igazgatója, kérvényt adott be Hoványi Géza szinügyi biz. elnökhöz az iránt, hogy társulatával a jövő év nyarán a nagyváradi szinkörben előadásokat tarthasson. A szerződést esetleg három évre óhajtaná megkötni.

Törvényszék.

— **Őrült hajsza.** Kokovay József és Keresztes Antal magyarádi lakosok alaposan bekáfoltak Pankotán s hazafelé kocsizva, egy lejtös dombról oly örült gyorsasággal hajszolták le a lovakat, hogy előlük az előttük gyalog haladó Milmoz Damjánnén keresztül hajtottak. Az asszony lábát a kerekek eltörték s szenvedett sérüléseiben meghalt. Gondatlanságból eredő emberölés büntettével vádolva állottak tegnap az aradi törvényszék előtt Kokovai József és Keresztes Antal. A törvényszék beigazoltnak látta mindkét vádlott tökrészegségét, Keresztes Gyula dr. védbeszéde utáu mindkét vádlottat felmentette. — Az ügyész felebbezett.

— **Váltót hamisitott.** Miucsiu Lázár román földmives egy 75 frtról szóló hamis váltót helyezett el a németszentpéteri takarékpénztárnál. Az aradi törvényszék vádlottat beismerése alapján tegnap két évi fegyházra itélte. Vádlott felebbezett.

— **Sikkasztó finánczok.** Leső Elemér és Demeter István csermői pénzügyőri fővigyázókat a felektől beszedett italmérési díjak elsikkasztásáért a kuria 8, illetve 6 havi börtönre itélte. A kuria itéletét tegnap hirdette ki az aradi törvényszék, melynek fogházában a tettesek már meg is kezdték büntetésük leülését.

— **A nagyváradi sajtóbiróság.** A nagyváradi kir. ügyészség sürgősen foganatositja az intézkedéseket, amiket az esküdtszék fölállitása tesz szükségessé. A három vármegye: Bihar, Arad és Békés területén minden nyomda szigoru utasitást kap, hogy minden náluk készült nyomtatványt a kir. ügyészséghez küldjenek be. (Különös gondja lesz pedig az ügyészségnek olyan nyomdákra, melyek a románság központjain feküsznek, igy a belényesire is.) A sajtótermékek ellenőrzését Bulyovszky József dr. kir. ügyész magának tartja tönn, ő fogja a sajtótárgyalások alkalmával is a közvádló szerepét teljesiteni. Sajtóügyi vizsgálóbirói hatáskörrel Bige Gyula törv. biró lesz kiküldve.

VEGYESEK.

— **A herczegprimás és Baross Gábor családja.** Vaszary Kolos herczegprimás Baross Gábor volt kereskedelmi miniszter s egykori tanitványa családja iránt ujabban igen nagy figyelmet tanusitott. Az özvegynek férje halála után semmi sem okozott oly nagy gondot, mint két gyermekének nevelése. Hogy gyermekei vallásos és hazafias nevelést kapjanak, eleinte Esztergomot akarta lakóhelyül választani. Az özvegy e szándékát a herczegprimás a legbensőbb örömmel fogadta s mindent meg is tett ez irányban. Mivel azonban a kis Baross Gábor a tanév elején betegeskedett, azért a Baross család kérelmére az idén még a miniszterné anyjának, özv. gr. Beckersnének klobusitzi birtokán maradt. Nehogy azonban gyermekeinek nevelése és tanitása valami csorbát szenvedjen, Vaszary herczegprimás az özvegy kérelmére Vida János fővárosi hitoktatót küldötte ki a miniszter árva gyermekei mellé nevelőnek.

— **Rettenetes népitélet.** A népitélet egy rettenetes példája esett a napokban Zasztrcziki oroszországi községben. A községben egy Ivánszki nevü hirhedt lókötő lakott a családjával, aki miatt a környékbeli parasztgazdák lovai soha sem voltak biztonságban. Ivanszki legutóbb a szomszéd Jagodczine faluból hajtott el egy pár lovat; erre a jagodczinei parasztok éjnek idején átmentek Zasztrczikibe, körülvették a lókötő kunyhóját és mind a négy oldalról felgyujtották. — Ivanszki és családja felébredtek és menekülni akartak a fejük felett égő kunyhóból, de a jagodczinei parasztok késekkel és kaszákkal felfegyverkezve, részben megölték a menekülni akarókat, részben pedig beledobták őket a lángok közé. A rettenetes tett után a parasztok önkényt feljelentették magukat a falusi biróná.

— **Négerek a magyar biróság előtt.** A szabadkai járásbiróság a napokban fekete emberek fölött itélt. Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a veszekedésre, a mely a nyáron Szabadkán a Balika-féle mulató helyen történt, a hol három szabadkai legény kikötött az ott mutatványokat tartó szuaheli karaván tagjaival. A veszekedés vége az lett, hogy az egyik szerecsen lándzsájával alaposan megszurta az egyik legényt. A harczias négereket letartóztatták és csak ezer márka biztositék mellett bocsátották szabadon. Az ügyben a napokban volt a végtárgyalás a szabadkai járásbiróság előtt, a mely a négereket felmentette. A fekete emberek ezután tapasztalatokkal gazdagon visszatértek hazájukba.

— **Furfangos rablók.** Sztrelinszky János muszinai lakost e hó 12-én este vakmerő módon rabolta ki két gonosztevő. Az egyik rendőrbiztosnak volt öltözve, a másik pedig csendőrnek. A biztos merev, hivatalos magatartással egy veres pecsétes levelet mutatott fel Sztrelinszkynek, a melynek értelmében a törvényszék arra utasitja, hogy fogassa el Sztrelinszkyt, mert hamis ötösökkel fizetett. Hiába tiltakozott a szegény ember, a csendőr ráfogta fegyverét s igy kénytelen volt átadni a pénztár kulcsát. A „biztos" kivett vagy hatezer forint áru értékpapirt s meghagyta

---

A vőlegény kiáltotta: „Második vers" és egyre növekedő erővel énekelt:

Tiszteld a vén koldust, ki az utfélen
Esdeklőn nyujtja kalapját feléd.
Sokat fáradt ő világéletében,
A munka őszitette meg fejét.
De vesd meg ezt a léha lusta népet,
(Mely bár henyél, mégis kalácscsal él),
Pokolban termett és az ára vétek,
(Ez átkozott, ez átkozott kenyér.)

Mindenki a dalossal orditotta a refraint, még a fal mellett álló két inas is. A nők hamis, éles hangja kivált a férfiak vastag énekéből.

A néni meg a menyasszony sirt, mint a záporeső. Taille bácsi trombitaharsogással fujta az orrát, az öreg Touchard pedig fölbuzdulva, egy egész nagy kenyérrel hadonázott az asztal fölött. A szakácsné néma könyeket hullatott a kenyérhéjra, melyet egyre zsugorgatott.

„Lám, ez osztán a derék dal, nem olyan, mint a sikamlós nóták!" mondá Sauvetanin az általános megindulás közepett.

A szintén meghatódott Anna csókokat hányt menyasszony hugának és szerető mozdulattal mutatott a vőlegényre, gratulálásképen.

A fiatal ember pedig sikerétől mámorosan folytatta:

Te kis varróleány, csak forgasd a tüdet
S ne halld a csábitó mézes szavát;
Munkád az áldás, munkád a becsület,
Büszkén tekint rád az egész család.
Mit ér a fény, ha sárba hullt a lélek
(S dus asztalodnál könyes átok kisér)
Pokolban termett és az ára vétek
(Ez átkozott, ez átkozott kenyér!)

Most már csak a két inas és az öreg Touchard énekelte a refraint Anna elsápadt és lesütötte a szemét. A vőlegény megdöbbenve tekintett körül, nem értve, honnan ez a hirtelen hidegség.

Sauvetanin, hogy tisztázza a helyzetet, komolyan jelenté ki: „A végső vers egy kicsit erős." Taille bácsi fülig pirulva, dühös pillantásokat vetett maga körül.

Ekkor Anna könnyes szemmel, a siró asszony lágy hangján igy szólt az inasokhoz: „Hozzák a pezsgőt."

Rögtön felvidult a társaság. Az arczok ragyogtak. S mikor az öreg Touchard, ki nem látott, nem hallott semmit, egyre hadonázva a kenyérrel, torka szakadtából énekelt: „Ez átkozott, ez átkozott kenyér!" az egész lakodalmas nép, föllelkesülvén az ezüstfejü palaczkok látásán, dörgő hangon ismételte: „Ez átkozott, ez átkozott kenyér!"

Sztrelinszkynek, hogy reggelig, a mikor fogságba viszi, ki ne mozduljon a házából, mert az udvaron álló csendőr lelövi. Mikor távozott, az udvaron egy értékes papirost elhullatott. Sztrelinszky utána kiáltott: a pénzzel ne bánjon! igy mire a biztos rárivallt: „Legyen nyugodt, holnap mindenét visszakapja.“ S ezzel eltünt Azóta nyoma veszett. A takardot és a papirhüvelyt, melyet az áloiztos viselt, egy közellevő árokban találták meg.

— **Kolera és babona.** Az amugy is babonás orosz parasztok fanatizmusát a kolera tetemesen növelte. A Kurszki Listok szerint a parasztok nem sokat törődnek az orvosok rendeleteivel, hanem a helyett különböző babonás szertartással akarják a kolerának utját állani. A kurszkibeliek is babonával akarják a járványt távol tartani városuktól. Nem rég, éjfélkor, három özvegy asszony, három hajadon és három legény egy ekével megkerülte a várost. A hol keresztutra értek, ott az ekével keresztet hasitottak a földbe és a bevágásba sót és homokot hintettek s a következő szavakat mondották: „Mikor ez a vetés kikel, akkor eljö a kolera.“ A különös körmenet alatt az asszonyok és leányok egy szál ingre voltak öltözve, a mögöttük menő férfiak pedig imádságokat mondottak. Ez a babonás szertartás már ösidők óta divik Kurszkban s mint vén emberek mondják, ott még nem is volt járvány soha.

— **Aki nem akart esküt tenni.** A berni kanton tanácsában szakasztott olyan eset van most szőnyegen, a milyen az angol parlamentben a Bradlaugh-eset volt. Steeket, a svájczi svájczi szocziáldemokrata czimü lap szerkesztőjét beválasztották a berni nagy tanácsba s ma kellett volna Steeknek az alkotmányra az esküt letennie. Steek azonban kijelentette, hogy ő atheista lévén, esküt nem tesz s csakis fogadalmat kész letenni. A tanács 134 szavazattal 40 ellenben a fogadalom letevésének megengedése ellen nyilatkozott. Steek kijelentette, hogy a szövetségi hatóságnál fog orvoslást keresni, az alkotmány 49-ik szakasza értelmében ugyanis senki sem kényszerithető vallási cselekedetre. Érdekes, hogy Steek bátyja theologiai tanár a berni egyetem.

— **Gyémánttolvajok.** A bakonsfieldi (Délafrika) gyémántbányáiban nemrégen egy Müller nevü berlini ember volt alkalmazva, mint felügyelő. A napokban a Müller felesége Berlinbe akart utazni, hogy rokonait meglátogassa. Kapstadtban hajóra szállt, de félórával az indulás előtt Brandt angol detektiv egy női detektivvel megmotozta Müllernét, mert a rendőrségnek gyanuja volt, hogy az asszony magával viszi a férje által lopott nagy értékü gyémántköveket. A motozásnak meglepő eredménye volt. Müllerné hét lopott gyémántkövet rejtegetett. Azonnal letartóztatták és ámbár német alattvaló, börtönbe kisérték. Férjét, a tulajdonképeni tolvajt, még az nap szintén letartóztatták.

— **Akadémikus herczegnő.** A müncheni tudományos akadémia disztagjává választotta a bajor regens-király leányát, Teréz herczegnőt. A regens-király a választást jóvá is hagyta. Teréz herczegnő, a ki 1850-ben született, beutazta egész Európát, járt Szibériában, Braziliában és alapos ismerője Görögországnak. Uti élményeit napló alakjában irta meg és álnév alatt adta ki. A herczegnő jelenleg elhalt édes anyjának, a toszkániai nagyherczegnőnek életrajzán dolgozik. Teréz herczegnő a bajor uralkodó csatádnak első nőtagja, a kit az akadémia választásával megtisztelt.

— **A „bankóprés“** Vukovits Jóvó lancsuki (Mohács mellett) lakos, Ditrich Ferencz kisnyarádi polgárnak 500 frtért eladott egy olyan bankóprést, amelyen csupán ötven forintosokat lehet csinálni, még pedig naponkint 30,000 frt értékü̈t. Bajáról kellett egy embernek jönnie, a ki Ditrichet egy nap alatt betanitja a bankócsinálásra. Az alku készen volt, az 500 frt vételárt is kifizette már Ditrich. A bankóprés a lancsuki nádasban volt elrejtve. A mint Vukovits kivezette Ditrichet a nádasba, hogy átadja neki a bankóprést és kezdte mutatni, hogyan kell a gépen a pénzt majd csinálni, meglepték őket Balázs Jozó lancsuki, Mislovits Jóvó liptódi és Preisz János babarczi mezei csősök. Ditrich, aki magát már előre is a vidék leggazdagabb polgárának képzelte, igen természetes, hogy nagyon megijedt, de mégis, hogy hallgatásra birja őket, társul akarta fogadni mind a hármat. Azonban a csősök erről hallani sem akarván, feljelentéssel fenyegetőztek. Végre hosszabb egyezkedés után egyenkint 200 frt, összesen 600 frt hallgatási dijban megállapodtak és ez összegről Ditrich, Balázsnak és Mislovitsnak váltókat adott, Preiszt pedig kifizette készpénzben. A bankóprés ügye valahogyan a mohácsi csendőrségnek tudomására jutott, mire ez meginditotta a nyomozást és nagyfáradság után kideritette, hogy Vukovits Kovácska István kölkedi (Mohács mellett) lakos által jutott a bankóprés birtokába, a ki pedig állitólag egy regöli (Tolnamegye) lakostól vette 600 frtért. A nyomozást titokban végezték és végre, a mint a korpus delikti, a bankóprés is elökerült, a csendőrség rögtön belátta, hogy az egész bankóprés-história Ditrichnek kizsákmányolására volt tervezve, mivel a gép nem bankóprés, hanem az általánosan ismert — litografia, mely most alapját fogja képezni egy nagyobb, mintegy 24 személyre kiterjedő csalási pörnek.

— **Dezinficziális akadályokkal.** Budapesten a Rökk Szilárd-utcza 17. számu ház első emeletén, Vanyora János napszámos lakásán valóságos albérlő-telep van. Öten-hatan is laknak nála egy kicsiny szobában két-három forintért. Ez albérlők közül Jordán Adolf gyári munkavezető tegnap este 7 óra tájban hirtelen rosszul lett. Görcsökről panaszkodott, hányszékelt, szóval kolerája volt. Az esetnek hire menvén, csakhamar megjelent a helyszinén Zíltz dr kerületi járványorvos, a ki, miután a beteget elszállittatta a barak-kórházba, hozzáfogott a dezinficziáláshoz. Vanyora és az ő albérlői azonban nem akarták ezt megengedni s midőn az orvos ennek daczára dezinficziálni akarta a lakást, késekkel támaktak rá s bizonyára meg is sebz k, ha idejekorán el nem menekül támadói elől. Az orvos nemsokára rendőrökkel jött vissza s ezek védelme alatt fertőtlenitette a lakást, melyet egyuttal ki is ürittetett.

— **A lüttichi anarkhista merénylet.** Lüttihben rablógyilkossági kisérletet követtek el a a héten a hetvennégy éves Fresart bankár ellen s hogy a tetteseket, két anarkhista személyében, elfogták. A vakmerő merénylet részleteiről most a következőket irják: Fresart a város egyik legnépesebb részében, a Rue d' Archisban, egy földszinti lakásban lakott s hétfőn este egy nőcselédjével volt otthon, mikor hirtelen egy kalapácscsal felfegyverkezett álarczos ember lépett a szobába. Az álarczos rabló kalapácsával a cselédet akarta leütni, de véletlenségből a lámpát találta, mire a cseléd a beállott sötétséget fehasználva, kimenekült az ablakon és a rendőrségre szaladt. Mikor a rendőrség megérkezett, az öreg bankárt vérében fekve találták. A feje kalapácsütésektől össze volt zuzva. A rendőrség rögtön a ház táját kezdte felkutatni s a szomszédos kertben egy fa alatt egy embert találták elbujva, a kiről kiderült, hogy Petit Józsefnek kivjék, harminczhat éves és szivargyári munkás. Petit nem tagadta, hogy ő követte el a tettet. Százezor frankot követelt Fresarttól s minthogy ez nem akarta az összeget átadni, kalapácsával agyonütötte. Petit azt vallotta továbbá a vizsgáló biró előtt, hogy már két hónap óta tervezi ezt a rablógyilkosságot: kulcscsal hatolt be a lakásba, hogy Fresart-ot, a ki az anarkhisztikus elvek szerint, hasznot nem hajtó tagja a társadalomnak, elpusztitsa a föld szinéről és kirabolja. Elfogtak egy Cybers nevő kocsifényezőt, minthogy a gyoilkosság szinhelyén egy ört, egy harapófogót, meg egy sapkát találtak, melyek a Cybers tulajdonai és nagyon valószinü, hogy ő czinkostársa Petitnek. Tüzetesebb vizsgálat után a ház mögött elterülő kertben még egyéb gyilkos szerszámokat, továbbá egy kalapot, még egy másik sapkát is találtak. Ezek a tárgyak arra mutatnak, hogy Petitnek, a kocsifényezőn kivül, még két más czinkosa is volt.

— **Hugo Viktor kiadatlan kézirata.** Egy amerikai lap, a Scribner's Magazine mutatványokat közöl Hugo Viktor egy ismeretlen kéziratából, melyet a költő Jersey szigetén, számüzetése alatt irt. Hugo érdekes véleményt mond ebben a kiadatlan müvében több neves kortásáról. Lamartine-ről azt mondja, hogy „ő a politikában épugy, mint az irodalomban fenséges, ábrándozó, elégikus és lágy volt. Lamartine asszony volt, a ki férfinak született, épugy, mint a hogy George Sande ennek megforditottja volt.“ Mayerbeer-ről azt az apróságot jegyzi föl, hogy egyre nógatta őt, hogy irjon számára operaszöveget. „Mayerbeer egyre reménykedett, irja Hugo, de nekem nem volt hozzá — fülem. A mig az operaszöveg nincs készen, a poéta a zsarnok, a kit a zeneszező körülhizeleg, de mikor a mü a szinpadon van, akkor a költő eltünik a muzsikus mögött.“ Erdekes még a mutatványnak az a része, mely Hugo Viktornak egy Pierre Leroux-val folytatott irodalmi beszélgetésére vonatkozik. „Még nem volt korszak, mondja egy helyen Hugo, mely oly jelentékeny lett volna, mint a mienk. Még soha sem volt az irodalom ilyen, ökéletes. A fejlődése tetőpontjára jutott költészet három dolgot foglal magába: az embert, az életet és a természetet. Ez az utóbbi még nem tett számot Francziaországban. Sem Moliére-ben, sem Racine-ben még csak egy czélzást sem találunk egy fára, egy növényre, egy csillagra. Csak abban a században vették észre az irók és a költők, hogy van ég, vannak csillagok, mező, hegy, szikla, viz, hogy van tenger.“

— **Rövid hirek.** Pozson-Szt.-Györgyön Mecsek Mária 60 éves asszony, hétfőn este a templomból hazamenet égő lámpáját elejtette. A petroleum meggyult s az asszony ruháját lángba boritotta. A szerencsétlen nő oly sulyos égési sebeket szenvedett, hogy nehány óra mulva meghalt. — New-Yorkban Kvaka Zsuzsi sárosmegyei tót asszonyt bigámia miatt nyolcz heti fegyházra itélték. Mindkét férje földije volt s a férjek maguk jelentették föl.

Táviratok.

Az uj kabinet.

Budapest, november 18. (Saját tud. táv.) A kabinetváltozásra vonatkozó legfelsőbb kéziratokat a hivatalos lap vasárnapi száma közli.

Wekerle adománya a temesvári kórháznak.

Temesvár, novemb. 18. (Saj. tud. táv.) Az idei jótékony sorsjáték jövedelméből Wekerle 14,000 frtot küldött a temesvári kórház-alapnak.

Fáklyás-zene Wekerlének.

Budapest, nov. 18. (Saj. tud. táv.) A Wekerle tiszteletére tervezett fáklyás-zene elhatározott dolog, szerdán tartják meg. Részt vesz benne a főváros egész polgársága, a negyedik kerületi kör kivételével. 1500 fáklyát fognak vinni. Három czigányzenekar közremüködésével a menet szerdán este 7 órakor indul el a Deák-téri evangélikus templom elöl, végig az Andrássy-uton Wekerle lakásáig, ahol egy szónoklatot is fognak mondani. Az ováczió rendkivül fényesnek igérkezik.

Az uj belügyminiszteri államtitkár.

Budapest, nov. 18. (Saj. tud. távirata.) Andrássy Gyula gróf késznek nyilatkozott a belügyminiszterium egyik államtitkári állását elfogadni, melyet Hieronymi belügyminiszter neki felajánlott.

Lemondó főispán.

Budapest, nov. 18. (Saj. tud.távirata.) Zichy József gróf pozsonyi főispán lemondani szándékozik állásáról.

A miniszterek Bécsben.

Bécs, november 18. (Saj. tud. táv.) Wekerle ma hosszabban tanácskozott Csáky és Fejérváry miniszterekkel. A többi miniszterek is ideérkeznek ma este és a kabinet holnap testületileg megy kihallgatásra ő Felségéhez. Az esküt holnap teszik le.

Ováczió Wekerlének.

Sátoralja-Ujhely, nov. 18. (Saj tud. táv.) A város polgársága körében mozgalom

indult meg azirán t, hogy Wekerle Sándornak miniszterelnökké történt kineveztetése alkalmából a várost kivilágitsák. Wekerle a város diszpolgára. A város Wekerle mellett ünnepelni akarja egyuttal a szabadelvü eszmék diadalát is.

—

A kolera.

Budapest, november 18. (Saj. tud. táv.) Ma délig a fővárosban két kolerabetegedés és egy halálozás történt.

London, november 18. (Saj. tud. táv.) Oroszország déli részeiből érkező jelentések szerint a kolera a Fekete-tenger partjain ujból fellépett.

—

A franczia sajtótörvény.

Páris, november 18. (Saj. tud. táv.) A reggeli lapok kiemelik Loubet tegnapi beszédének erélyes, hazafias és önérzetes hangját és megegyeznek abban, hogy a miniszterelnök fellépése megmentette a kabinetet, a mennyiben a többségben ujból helyreállitotta az egyetértést. Azt hiszik, hogy a sajtótörvényjavaslat 30 szótöbbséggel megy keresztül.

—

A walesi herczeg beteg.

Páris, november 18. (Saj. tud. távirata.) A »Petit Parisien« szerint a walesi herczeg egészségi állapota komoly aggodalomra ad okot, csakhogy környezetében titkolják a valót.

—

Balkán-ügyek.

Belgrád, november 18. (Saját tud. táv.) A kormány Bécsben tárgyalásokat folytat egy Ragusában létesitendő consulatus iránt. A Gagarin-féle hajózási társaság ügyeinek megvizsgálására az orosz kormány Kobekon államtanácsost küldötte ki.

Közgazdaság.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, november 18.

(S. ss.) A rossz utak miatt ma is gyenge hetipiaczunk volt. Lanyha irányzat, vékony behozatal és igen alacsony árak mellett elkelt:

1000 métermázsa **buza** 6 frt 60-tól 6 frt 80-ig.

100 métermázsa **rozs** 5 frt 50-töl 5 frt 60-ig.

1500—1800 mmázsa **uj-tengeri** 3 frt 80-tól 3 frt 85-ig.

200 métermázsa **ó-tengeri** 4 frt 90-töl 5 forintig.

100 métermázsa **bab** 5 frttól 5 frt 10-ig métermázsánkint.

—

— **Az aradi országos marhavásárról**, mely november elején tartatott meg, most jelent meg a főkapitányi hivatal kimutatása, mely a következő:

Felhajtás: Első osztályu urasági igás ökör 400 db, párja 320—400 frt, másodosztályu 600 db, párja 260—300 frt, tarka ökör első osztályu 400 db, párja 300—380 frt, másodosztályu 300 db, párja 260—240 frt, magyar tinó 1 éves 200 db, párja 80—140 frt, 2 éves 300 db, párja 100—160 frt, 3 éves 300 db, párja 120—200 frt, mustraökör nyugoti 100 db, párja 180—240 frt, magyar mustraökör 200 db, párja 160—220 frt, magyar tehén tenyésztésre 150 db, dbja 70—120 frt, levágásra 100 db, dbja 60—110 frt, tarka tehén tenyésztésre 150 db, dbja 80—160 frt, levágásra 100 db, dbja 80—140 frt, friss fejős 80 db, dbja 110—170 frt, magyar üszö 1 éves 40 db, dbja 25—40 frt, 2 éves 60 db, párja 40—80 frt, tarka üszö 50 db, dbja 30—50 frt, 2 éves 60 db, dbja 35—90 frt, bivalyökör 20 db, dbja 80—120 frt. Remondaló 60 db, dbja 220—350 frt, igás-ló könnyebb 300 db, dbja 80—160 frt, nehezebb 80 db, dbja 120—200 frt, kocsis-ló 100 db, dbja 200—400 frt, parasztló 1000 db, dbja 25—110 frt, vágóra 120 db, dbja 15—60 frt. Öreg sovány ürü 400 db, párja 12—18 frt, mustra-birka 1000 db, párja 8—16 frt. Nevelő-kocza malaczostól 200 db, dbja 25—45 frt, malacz nélkül 100 db, dbja 18—30 frt, sü'dő 1 éves 850 db, dbja 5—12 frt, 2 éves 500 db, dbja 15—26 frt.

— **Az aranymozgalom**. Az Egyesült Államok aranybevitelére és kivitelére vonatkozó legujabb jelentésből kitünik, hogy a f. év kezdetől október hó végéig aranyrudakban és aranypénzben összesen 58.69 millió dollár lett **Európába szállitva**. Az összzel beállt ellentétes mozgalom következtében azonban 7·1 millió dollár ismét visszaözönlött Amerikába. E szerint a folyó évben január elsejétől október hó végéig 51·59 millió dollár arany özönlött Amerikából Európába, holott tavaly ugyanazon időben az aranybevitel világrészünkbe 54·8 millió dollár és 1890-ben csak 13 millió dollár volt.

—

Aradi fapiacz.

— Hivatalos kimutatás. —

Egy köbméter lucz fenyő fürészáru 18 frt, egy köbméter jegenye és erdei fenyő fürészáru 16 frt, egy köbméter tölgyfa padló 38 frt, egy köbméter fenyő épület- és szerszámfa gömbölyü állapotban 13 frt, ugyanaz: tölgy 20 frt, bükk, kőris szil 18 frt, gyertyán 17 frt, ezer darab fenyő zsindely 9 frt 50 kr, egy méter cser hasábfa 3 frt, egy méter bükk és gyertyán hasábfa 3 frt, egy méter tölgy hasábfa 2 frt 50 kr.

—

Szeszüzlet.

— November 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitásai. —

Budapest, nov. 18. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	lanyha	7.15 — 7.70
	tiszavidéki	„	7.25 — 7.90
	pestvidéki	„	7.20 — 7.90
	fehérmegyei	„	7.20 — 7.90
	bácskai	„	7.25 — 7.90
	észak-magyarországi	„	—.—
Rozs	—	lanyha	6.15 — 6.40
Árpa	takarmány	lanyha	5.05 — 5.30
	égetni való	„	5.50 — 6.—
	sörfőzdei	„	6.30 — 7.40
Zab	—	lanyha	5.40 — 5.70
Tengeri	bánsági	lanyha	4.70 — 4.75
	másnemü	„	4.65 — 4.70
Káposzta-repcze		lanyha	—.—
Köles	—	lanyha	4.50 — 4.65
Buza	tavaszra	csend.	—.—
	junius 1892	„	7.56 — 7.58
	őszre	„	7.47 — 7.48
Tengeri	máj.-jun. 1892	csend.	—.—
	szept.-okt. 1891	„	4.83 — 4.84
Zab	Bpest sz. tavasz	csend.	—.—
	„ „ őszre	„	5.50 — 5.52
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	csend.	11.75—11.85

Szokványgabona határidőre d. u. 5 órai zárlat.

—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. november 18.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	112.90
Magyar papirjáradék 5%	100.40
Magyar vasuti kölcsön	120.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkkal	—.—
Erdélyi földtöhermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	143.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	138.75
Osztrák járadék papirban	97.25
Osztrák járadék ezüstben	97.—
Osztrák járadék aranzban	114.75
1860-ki államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	990.—
Magyar hitelbankrészvény	361.25

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 50. szám. Havibérlet 18. szám.

Szombaton, 1892. évi november hó 19-én:

Diszelőadás

Csiky Gergely emlékezetére.

I. Rákóczy-nyitány, Kéler Bélától. Előadja Hulka karnagy vezényleto alatt a katonazenekar.
II. Csiky Gergely emlékezeto költemény, irta Pekry Károly, szavalja Somló Sándor.
III. Némaképletek, Csiky Gergely szinmüveinek alakjaiból.
IV. Muzsák csarnoka, márványcsoportozat.
V. Csiky Gergely szobrának megkoszoruzása.
VI. Nyitány. Erkel Ferencz Bánk-bán czimü oper. Előadja Hulka karnagy vezénylete alatt a katonazenekar.

EZT KÖVETI:

A JÓSLAT.

Az akadémia „Teleki" pályázatán 100 aranynyal jutalmazott vigjáték 5 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. Zenéjét szerzé: Allaga Géza.

SZEMÉLYEK:

Adrastos, Apolló főpapja Delphiben	Rózsa.
Dioskuros, segédje	Vedress.
Olympia Pithia	Haraszti H.
Erycia, ifju leány a delphi jósdában	Márkus I.
Hermione, ifju leány a delphi jósdában	Kézdy J.
Sosios, a jósda szolgája	Sz. Német.
Helios, athéni ifju	Somló.
Knemon athéni ifju	Góth.
Aristos, atheni ifju	Pethes.
Glankos, athéni ifju	Bónis.
Tiamis, athéni ifju	Gergely.
Nausicles, lesbosi kalmár	Sziklai.
Harpia, neje	Czirok R.
Lerina, korinthi leány	Tárnoki G.
Phryne, korinthi leány	Arányi B.
Agrion, vendéglős Delphiben	Szepesi.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.*

Uj kávéház berendezés.

Alólirott van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy Scheinberger Etelka kávéháztulajdonosné a városház átellenében levő »Széchenyi«-hez czimzett kávéházat, nem kimélve semmi költséget, a mai kor elegánciája szerint egészen ujólag rendezte be. A helyiség falai aranytapétával vannak izlésesen behuzva. A billiárdasztalok versenyeznek a főváros legelőkelőbb kávéházainak billiárdasztalaival. A kiszolgálatra fősulyt fektetek, s igyekezni fogok 16 év óta e káváházat látogató törzsvendégeinket jövőre is pontosan, minden tekintetben kielégiteni.

Jordán Ferencz,
üzletvezető.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyujt

ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi **9½ frt** tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi **7 frt** tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6½% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. **Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.**

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolitása biztosittatik.

798 10—10 **Az igazgatóság.**

10551 | 889. kn. 869 3—3

HIRDETMENY.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1889. évi október hó 15-én megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában:

Zálog bárcza szám	összeg	Zálog bárcza szám	összeg	Zálog bárcza szám	összeg	Zálog bárcza szám	összeg	Zálog bárcza szám	összeg	Zálog bárcza szám	összeg
14293	03	22477	07	62699	18	77484	14	81045	17	83066	76
15517	08	27545	03	62950	79	78648	19	81051	17	83101	2 20
16062	32	27814	98	63066	45	79575	22	81067	28	83251	21
17366	30	27830	25	65581	35	79642	27	21124	60	83460	1 95
19767	1 38	27894	33	65864	47	79668	38	81312	1 74	83593	49
20114	18	27898	10	66074	35	79685	30	81344	58	83506	32
21070	21	27522	37	66075	38	78691	30	81351	22	83529	47
21382	10	27924	03	66171	02	79693	42	81376	40	83616	48
21417	10	27970	17	67276	34	79717	09	81507	61	83635	08
21509	50	27973	63	67375	52	79808	02	81534	60	—	—
21875	05	28011	42	71519	92	79812	22	81578	38	—	—
21968	52	28048	13	71776	30	79826	64	81619	42	—	—
23329	08	28062	27	72074	34	79837	42	81627	28	—	—
23413	06	28081	67	72478	37	79862	34	81707	03	—	—
23442	20	28141	03	13769	12	80065	18	81716	22	—	—
23757	27	28191	50	74133	22	80092	52	81788	68	—	—
24025	23	28281	32	74174	12	80142	67	81971	78	—	—
24164	34	28386	08	74324	52	80172	02	82036	74	—	—
24371	25	28504	48	74454	33	80198	02	82053	22	—	—
24555	27	28638	20	74776	02	80238	15	82101	07	—	—
25166	23	28656	20	74-31	03	80251	37	82114	96	—	—
25332	49	28865	23	75082	47	80322	1 78	82138	43	—	—
25416	30	41591	14	75256	24	80438	47	82211	24	—	—
25761	21	47765	18	75513	07	80584	14	82368	04	—	—
26112	1 17	50028	04	75678	17	80647	22	82421	57	—	—
26163	03	50578	41	75716	04	80683	31	82430	32	—	—
26191	32	53667	89	75827	26	80699	39	82436	44	—	—
26363	12	53953	34	75946	32	80790	42	82456	42	—	—
26353	27	54211	1 11	76285	01	80795	46	82475	57	—	—
26359	08	54298	29	76286	16	80798	35	82572	83	—	—
26388	27	54558	43	76362	03	80896	14	82597	03	—	—
26402	03	57147	13	76552	01	80939	22	82668	03	—	—
26570	12	58628	03	76665	04	80987	24	92688	37	—	—
26827	4 11	58671	38	76935	1 16	81002	34	82793	22	—	—
27405	43	61596	29	77172	01	81013	1 07	82892	26	—	—
27435	02	62240	35	77535	17	81031	78	83029	42	—	—
27448	03	62627	34	77299	42	81041	50	83051	05	—	—

Miről az illetők arról értesittetnek, miszerint a felesleg felvétele végett alulirott hivatalnál annál is inkább jelentkezzenek f. évi november hó 20-ig, mert különben fent kitüntetett összegek mint elévültek a városi ipariskola-alap javára fognak fordittatni.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1892. november 3-án.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Hirdetmény.

A városunkban fellépett cholera járvány megszüntnek nyilvánittatván, a f. évi 13917. sz. a. kiadott s hirdetményileg közzétett tilalom feloldatik és a hirdetményben elősorolt áruk, az ócska rongyok és ócska ágynemüek kivételével a város területéről kivihetők, illetve elszállithatók. Egyben a házalásra vonatkozó tilalom is feloldatik. Kelt Aradon, 1892. évi november hó 14-én, a város kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

20137 | 1892. 872. 3—3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszteriumnak 84857/92. sz. a. és a kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumnak 71694/92. sz. a. kelt rendelete értelmében a következők közhirré tétetnek.

Bulgária kormánya a Szerbiában előfordult kolera esetek következtében a Szerb-bolgár határ elzárását rendelte el, Czasibródon kivül, hol már van vesztegzári állomás, csupán a viddini kerületnek egy még később meghatározandó pontja fog a forgalom részére nyitva maradni, hol szintén vesztegzári állomás fog felállittatni.

Egyidejüleg egyrészt járványmentes, másrészt járvány lepte országokból érkező utasok és áruk a következő rendszabályoknak vannak alávetve.

1. Járványlepte helyekről érkező utasok 11 napi vesztegzárnak vannak alávetve, podgyászuk gőzkemenczében fertőtlenittetik.

2. Romániából érkező utasok 8 napi vesztegzárnak vannak alávetve.

3. Járványlepte városokból és helységekből származó áruk 20 napi vesztegzár után szolgáltatnak ki; fertőtlenitésük darabonként és az egészségügyi hatóság utasitásai szerint ejtetik meg.

4. Áruk, melyek ily városokból és helységekből származnak, melyek maguk ugyan járványmentesek, de járványlepte államokban fekszenek, valamint járványmentes államokból származó oly áruk, melyek utközben járványlepre államokon haladnak át, 11 napi vesztegzáznak vannak alávetve, kiszolgáltatásuk előtt csupán azok göngyölete fertőtlenitetik. (Ezen árukat bizonyitványnak kell kisérnie, mely a származási hely egészségi állapotát az áru feladása időpontjában igazolja.)

5. Járványmentes államokból (mint Angolországból, Olaszországból stb.) közvetlenül érkező áruk vesztegzár és fertőtlenités nélkül adatnak ki.

6. Járványlepte államokból érkező utasok és áruk csupán Burgász, Várna, Lom és Ruszcsuk kikötőin; valamint a Czasibródi vesztegzári állomáson léphetnek Bulgáriába.

7. Pénzküldeményeken kivül mindennemü postacsomag bevitele Bulgáriába tilos.

8. A következő czikkeket és tárgyakat Bulgáriába bevinni nem szabad, u. m. a) Fehérnemüt és ágynemüt, mint kereskedelmi czikket. (Használt és nem használt fehér- és ágynemu, mint utipodgyász fertőtlenitésnek van alávetve.

b) Használt ruhákat, rongyokat és mindennemü szövethulladékokat, ócska vászonból való árumintákat, használt zsákokat, köteleket és ocska papir hulladékokat.

c) Nyers bőröket, szörmeárukat és az azokból készült árukat (akár használtak, akár nem, valamint az utasok által viselteket sem) holyagokat, friss vagy száritott beleket, mosatlan gyapjut és vattát.

d) Tejnemüeket, mint tejet, vajat, sajtot és tejfelt (krémet, kaimakot) makaronit és sütményt.

e) Mindennemü friss gyümölcsöt kivéve czitromot és narancsot.

f) Friss sózott és füstölt halakat, szardinákat, konserveket és kaviárt.

g) Friss, sózott vagy füstölt husféléket, sonkát, kolbászt és hurkát.

h) Olajat tömlőkben.

i) Marha, teve és lószőrt (kivéve a festett lószőrből készült szitaszövetet) disznósertét, mindennemő tollat (azokat sem melyek bármely czikk diszitésére szolgálnak.

j) Ásványvizeket.

Arad, 1892. november 11.

A városi tanács.

10029 | 892. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur 81262 | 892. kelt körrendeletével a cs. és kir. belügyminiszter ur f. hó 15-én 41567. sz. a. kelt átirata nyomán tudomásvétel végett közhirré teszi, hogy a choleramentes vidékről Szerbiába utazók az osztrák-magyar monarchiából érkező utasok ellen különben kiszabott 3 napi vesztegzár alól csak ugy lesznek felmentve, ha rendőrségi (hatósági) bizonyitványnyal tanusitják, hogy ideérkeztük alatt 6 napig csakis choleramentes helyeken tartózkodtak.

Arad, 1892. október 22.

A városi tanács.

20062 | 892. 3—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur az 85785 | 892. sz. a. kiadott körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a szerb kormány tekintettel a cholera terjedésére a következő áruk bevitelét Szerbiába megtiltotta:

a) Használt és mosatlan ágy és fehérnemü mint kereskedelmi czikk,

b) ócska ruha, mindennemü rongy és szövethulladék, ócska papir,

c) bőrök és bőrből készült bélések, továbbá az ebből készült tárgyak, bármilyen legyen is azok természete es alakja;

d) nyers, mosott és mosatlan gyapju, marha ló és kecskeszőr, disznószerte, kender, pamut és toll;

e) nyers, száritott és sózott belek és hólyagok, valamint az állati nyers termények és hulladékok;

f) kaviár, friss, sózott, száritott és elkészitett halak;

g) a felsorolt czikkek bármelyikének árumintái.

A kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi ad 72153. sz. a. kelt rendeleiével az összes vasuti és hálózási vállalatokat megfelelően utasitotta.

Arad, 1892. évi november hó 15-én.

A városi tanács.

19896 | 1892. sz.

Hirdetmény.

Az 1893. évi egyenes adó kivetési munkálatok a nm. m. ki. pénzügyministerium 73094/892 sz. rendelete nyomán foganatba veendők lévén, felhivjuk Arad sz. kir. város lakosságát, hogy az adóköteles személyek és tárgyak összeirására kiküldött hatósági közegek kérdéseire legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeiró közegeket valótlan bemondásokkal tévutra vezeti vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. tcz. 10. §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető birsággal lesz sujtandó.

Felhivjuk továbbá a város közönségét, hogy az 1893. évi házbéradó kivetésének alapjául szolgálandó házbérvallomási iveket az állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetésével és az adómentességi engedély számának jelzésével legkésőbb folyó novemberhó 30-ig a városi adóügyosztályban a saját érdekében annál inkább is beadja, mert azon házra, melyre vallomás nem adatott be, a házbéradó nemcsak hivatalból beszerzendett adatok alapján fog kivettetni, hanem az adatok helyszini beszerzésének költségén kivül 50 frtig terjedhető birsággal is büntetendő azon háztulajdonos, ki vallomást nem ad, vagy ki a vallomásba a bérösszeget hamisan, vagy akkor irta be, amikor a vallomás a lakók által már aláiratott.

A büntetés a lakóra is alkalmazandó, ha hamis vallomást ir alá és ha az aláirástól számitott 8 nap alatt a valóságos bérösszeget be nem mondja.

Arad, 1892. november hó 11-én.

865 3—3 **A városi tanács.**

M. kir. államvasulak üzletvezetősége Aradon.

23911 szám. 830. 3—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége az 1893. évben és esetleg további 2 éven át saját vonalai részére szükséges csepü, fagygyu, jutefonal, finomitott ásványkenőolaj, tisztitó ásványolaj, ásvány henger kenő olaj, lepárolt ásvány kenő olaj, vulkánolaj, tisztitott kender és rézgálicz, továbbá ugy a saját valamint a Miskolczi üzletvezetőség részére szükséges kőolaj szállitását biztositani óhajtván ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége I osztályának főnökéhez nyujtandók be, vagy posta utján küldendők be, a bánatpénz pedig f. év november hó 24-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál teendő le.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek s a szállitandó menynyiségek valamenynyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, illetve megtudhatók. Ezen feltételek az aradi üzletvezetőség által dijtalanul kiszolgáltattatnak esetleg kivánatra posta utján is megküldetnek.

Az általános és különleges szállitási feltételek szintén megtekinthetők valamenynyi üzletvezetőségnél ezek azonban csak a megállapitott árnak lefizetése mellet szerezhetők meg a m. k. államvasutak nyomtatványtárából.

Az általános feltételek ára 25 kr, a különleges feltételeké pedig 15 kr.

Arad 1892 oktober hóban.

Az üzletvezetőség.

14223 | 892. 888 1—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége által 5387. 96 | 888. sz. a. hozott és a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 15193.Va. | 888. sz. intézményével jóváhagyott cselédjutalmazási szabályrendelet 4. §-a értelmében ez évben egy 200 frtos cseléd kiházasitási dij lesz kiadandó.

Ezen összegben részesülhetnek törvényes házasságra lépésük alkalmával mindazon jó és hüséges magaviseletü havi vagy évi bér mellett szolgáló 18 évet betöltött, de 30 évet tul nem haladott helybeli vagy idegen illetőségü nő-cselédek, kik kizárólag vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában teljesitendő munkára fogadtattak fel s Arad sz. kir. város törvényhatósága területén egyfoly ában legkevesebb 3 éven át jól és hüségesen szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és elszegődtetésükkor az 1. §-ban érintett 10 krt befizették.

Jelentkezők közül előnyben részesülnek azok, kik a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak, b) egyenlő minőség esetében összes szolgálati idejüket véve, legrégebben szolgálnak.

Azon nőcselédek, kik a kiházasitási összeg elnyeréséért pályáznak, kötelesek folyó évi deczember havának 1-ső napjától kezdve 15-ig kérvényü et a kapitányi hivatalnál irásban beadni, vagy kérelmének jegyzőkönyvbe felvétele végett személyesen megjelenni,

A kérvényhez melléklendő folyamodó keresztlevele s mindazon hiteles okmányok vagy bizonyitványok, melyek alapján a kiházasitási összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá a folyamodó leendő házastársának neve, foglalkozása és illetőségi helye.

A beadandó kérvények erre kinevezett bizottság által fognak tárgyaltatni és a jutalom utalványozása végett a városi tanácshoz javaslattal fognak beterjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozattal értesittetik, hogy a kiházasitási összeg kiutalványozását a tanácsnál kérelmezheti, és pedig a határozat kézbesitésétől számitandó 60 nap alatt az illető lelkészi hivatal által kiállitott eskatési bizonyitvány mellett, mely esetben a tanács a 200 frtot az illető alapból kiutalványozza.

Ha a fennebb kitett idő alatt az összeg kiutalványozása nem kéretik, vagy jutalmazott a házasságot lelkészi bizonyitvánnyal nem igazolja, a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti, mennyiben lehet a fennebb megszabott határidőt meghosszabbitani, azt időről időre meghatározni a tanácsnak van joga.

Ha ezen összegért senki sem folyamodna vagy jelentkezők közül a szabályok értelmében az összeget kiutalványozni nem lehetne, az, az alapban bent marad és jövő évben nem egy, hanem két 200 frtos dij fog az arra érdemes cselédnek kiosztatni.

Kelt Aradon, szab. kir. város kapitányi hivatalánál 1892. november 15-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

20259 | 892. 891 1—3

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 87971 | 892. sz. a. kelt rendelete nyomán tekintettel arra, hogy a német birodalom területén a kolera majdnem teljesen megszünt, a német birodalomból behozandó áruforgalomra nézve kiadott tilalom következöleg módositatik:

Behozatali tilalom alá a Németországból származó árak közül csupán a következők esnek: rongyok, ideértve nem tisztitott gyapjuhulladékokat is; használatban volt (ócska) ruházati czikkek (ide értve ócska lábbelit is) a mennyiben kereskedelmi árut képeznek, továbbá használt állapotban lévő ágy- és fehérnemüek, ha azok mosatlanul és tisztátlanul kerülnek szállitásra. Ezen tilalom alól ócska ruházati czikkek (ócska lábbeliket is ideértve), továbbá használt állapotban levő de mosott, illetve tiszta fehérnemü, a mennyiben ezen tárgyak utipodgyászul szolgálnak, kivétetnek. Ezen rendelet, mely a mai napon lép életbe a Németországba általában, valamint egyes részeire vonatkozólag kiadott összes korábbi tilalmi rendeletek hatályukat vesztik.

Arad, 1892. november 15-én.

A városi tanács.

„Nincs többé fejfájás!"

D. GÖTZ

Migraine-pora

huszonöt év óta **egyoldalu, ideges, rheuma-szerü**, söt **gyomorból** származó **fejfájás** ellen a legjobb sikerrel használtatott mit több ezerre menő köszönet-nyilvánitás bizonyit. Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

ős **Baross Gáborné** ő excellentiája feltünő eredménynyel használta. — 1 doboz ára használati utasitással **2** frt, 1 kis próba-doboz **1** frt, — Eredetiben kapható **Fáykiss József „nagy Kristóf"-hoz** czimzett gyógyszertárában, továbbá **Török Józsefnél**, király-utcza 12. Budapesten. 827 6=10

Raktár Aradon: Schäffer Adolf és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek

885—1892 gazd. sz. 889 1—3

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város által 1893-ban szükséges kefekötői czikkeknek szállitása iránt folyó évi november hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő 25 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtést megelőzőleg nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső,
aljegyző.

18753 | 892. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur 78774 | 892. sz. a. kiadott körrendeletével értesiti a törvényhatóságokat, hogy a new-yorki osztrák-magyar főkonzulnak a külügyminiszteriumhoz tett és onnan a belügyminiszterrel közölt jelentése szerint az Europa több helyén fellépett cholera járvány behurczolásának megakadályozása czéljából az E. A. Egyesült államok területén partra lépni nem szabad.

Ezt azzal hozzuk a közönség tudomására, hogy a netán kivándorolni szándékozók fel fognak tartóztatni és előbbi lakóhelyükre visszautasittatni.

Aradon, 1892. október 22.

A városi tanács.

---

770 3—3 **M. kir. államvasutak.**

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 61. §-a értelmében elárusitandó kiváltatlan szállitmányok nyilvános árverezése G y ő r állomásunkon f. évi november hó 24-én délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Budapest, 1892. november hóban.

Az üzletvezetőség.

19569 | 1892. 866 3—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. k. belügyminister ur 84719 | 892. sz. a. kiadott körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a kereskedelmügyi minister ur 73554 | 892. sz. a. kelt rendeletével utasitotta az összes szállitási vállalatokat, hogy a magyar korona országainak egész területén rongyok, ócska fehér-ágy és ruhanemüeknek, ha ezen utóbb jelzett tárgyak utipodgyászt nem képeznek, szálitásra való fölvétele tiltva van s ehhez képest ily küldeményeket szállitás czéljából ne vegyenek fel, sem a hazai állomások egymásközti forgalmában, sem az osztrák tartományokba, sem a külföldre.

Arad, 1892. november 8.

A városi tanács.

365/239 | 892. k. i. b. 880 3—3

Figyelmeztetés.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 65368 | 892. sz. a. kiadott és a törvényhatóságokhoz intézett rendeletében felemliti, hogy az ország egyes vidékein a gőzgépek kezelésével és a kazánfütői teendőkkel oly egyének bizatnak meg, a kik a szabályszerü képesitéssel és a szükséges gyakorlati jártassággal nem birnak.

Miután egyrészt a közbiztonság veszélyeztetésével járó ezen szabályellenességet főképen azon körülmény okozza, hogy a gép és kazántulajdonosok azirán tájékozva nincsenek, hogy a gép és kazánkezelők iránt hova kelljen fordulniok, ezennel figyelmeztetnek, hogy e tekintetben forduljanak az országos gépész-egyesülethez Budapest, József-körut 71. sz. a. mely egyesület a hozzá intézendő megkeresésre, bármely gép és kazántulajdonosnak, minden dij igénybe vétele nélkül képesitett és kellő gyakorlati jártassággal biró gépkezelőket fog ajánlatba hozni.

Arad, 1892. november 7.

Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdájában.